

Finanšu ministrija

Nodokļu izmaiņas 2021

Ilmārs Šņucins

Finanšu ministrijas valsts sekretāres vietnieks nodokļu, muitas un grāmatvedības jautājumos

2020. gada 11. decembris

Finanšu ministrija

Budžets 2021

Makroekonomiskās attīstības prognozes (izstrādātas 2020.g. jūnijā)

	2018*	2019*	2020	2021	2022	2023
			<i>Prognoze</i>			
Tekšzemes kopprodukts (IKP), milj. euro	29143	30463	28194	30022	31601	33247
pieaugums faktiskajās cenās, %	8.1	4.5	-7.5	6.5	5.3	5.2
pieaugums salīdzināmās cenās, %	4.0	2.1	-7.0	5.1	3.1	3.1
IKP deflators, izmaiņas %	3.9	2.4	-0.5	1.3	2.0	2.0
PCI (gads pret gadu), %	2.5	2.8	0.2	1.2	2.0	2.0
Tautsaimniecībā nodarbināto mēneša vidējā bruto darba samaksa, euro	1004	1076	1065	1097	1152	1210
pieaugums faktiskajās cenās, %	8.4	7.2	-1.0	3.0	5.0	5.0
pieaugums salīdzināmās cenās, %	5.7	4.2	-1.2	1.8	2.9	2.9
Nodarbinātība, tūkst. iedzīvotāju (atbilstoši darbaspēka apsekojumiem)	909	910	870	875	884	883
pieaugums, %	1.6	0.1	-4.4	0.6	1.0	-0.1
Bezdarba līmenis (gada vidējais), % no ekon. aktīviem iedzīvotājiem	7.4	6.3	10.5	9.8	8.1	7.3

* 2018. un 2019.g. IKP dati koriģēti atbilstoši CSP 30.09.2020 datu revīzijai, nemainot prognozes

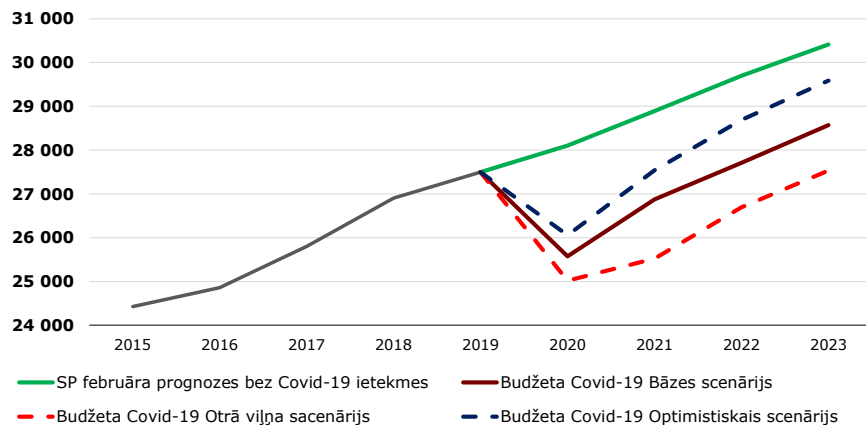
Datu avots: CSP, FM prognozes

3

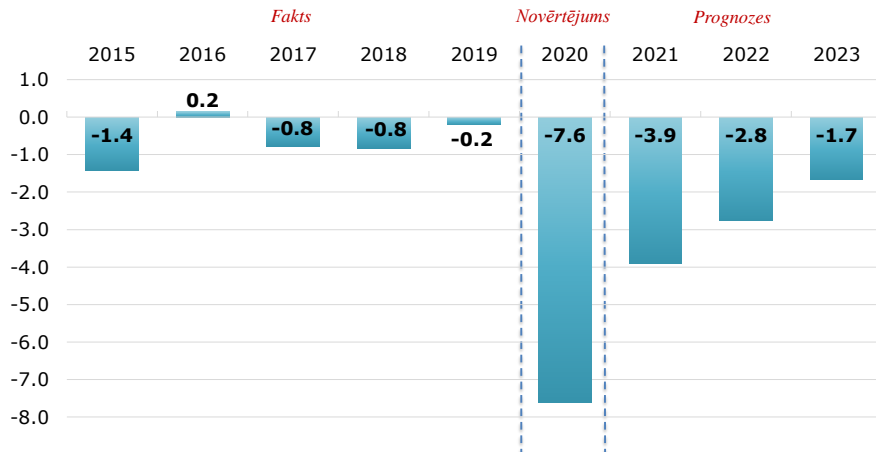
Covid-19 iespaidā ekonomika šogad samazināsies un tikai 2022. gadā tiek prognozēts 2019. gada līmenis

IKP salīdzināmās cenās, milj. EUR

Vispārējās valdības budžeta bilance* vidējā termiņā uzlabojas (% no IKP)

* tai skaitā Covid-19 atbalsta pasākumu fiskālā ietekme: 2020. gadā -4,3% no IKP, 2021. gadā -0,5% no IKP.
 Datu avots: Eurostat, FM prognozes

5

Vispārējās valdības budžeta bilance sektoru sadalījumā

¹ valsts un pašvaldību kontrolētas un finansētas kapitālsabiedrības, ko atlasa atbilstoši EKS kritērijiem: pamatā slimnīcas, transporta nozares uzņēmumi u.c.

² no valsts budžeta daļēji finansēto atvasināto publisko personu un budžeta nefinansēto iestāžu budžeti: pamatā augstskolas, zinātniskie institūti u.c.

6

Finanšu ministrija

Nodokļi 2021

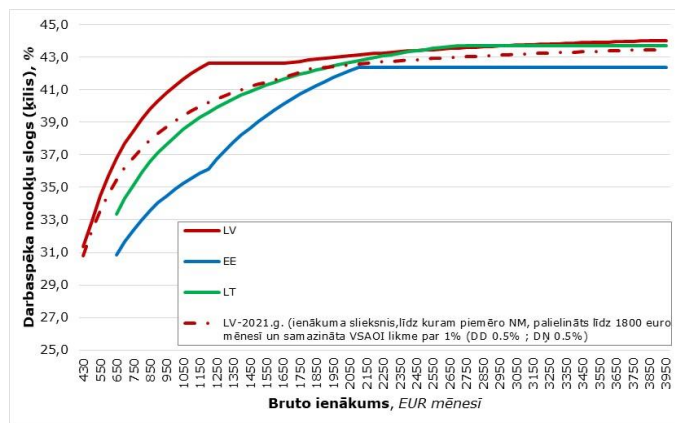
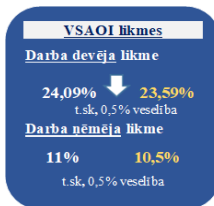
7

Finanšu ministrija

Uzņēmumu konkurētspējas veicināšana un investīcijas veicinošās vides attīstīšana, samazinot darbaspēka nodokļu slogu

Darbaspēka nodokļu sloga rādītājs, salīdzinot ar Baltijas valstīm, kļūst konkurētspējīgāks. Strādājošajiem ar ienākumiem virs 2 000 *euro* mēnesī, t.i. nozarēs ar augstu pievienoto vērtību, darbaspēka nodokļu slogs ir zemāks nekā Lietuvā.

Avots: FM un Latvijas bankas aprēķini uz 2020.gada augustu

Finanšu ministrija

Darba spēka nodokļu izmaiņu rezultātā visiem strādājošajiem ienākumi 2021. gadā pieaugs

Darbspēka nodokļu izmaiņu ietekme uz strādājošo ienākumiem

Bruto ienākums, EUR mēnesī	Neto ienākums, EUR mēnesī								
	Bez bērniem			Ar vienu bērnu			Ar diviem bērniem		
	2020	2021	Starpība	2020	2021	Starpība	2020	2021	Starpība
Minimālā alga*	366	418	+52	383	448	+65	383	448	+65
700	541	552	+11	591	602	+11	623	627	+4
1 000	729	753	+24	779	803	+24	829	853	+24
1 200	854	887	+32	904	937	+32	954	987	+32
1 400	997	1 021	+24	1 047	1 071	+24	1 097	1 121	+24
1 600	1 139	1 155	+16	1 189	1 205	+16	1 239	1 255	+16
1 800	1 278	1 285	+7	1 328	1 335	+7	1 378	1 385	+7
2 000	1 414	1 422	+8	1 464	1 472	+8	1 514	1 522	+8
4 000	2 778	2 794	+16	2 828	2 844	+16	2 878	2 894	+16

* Minimālā mēneša darba alga: **2020.gadā – 430 euro; 2021.gadā – 500 euro.**

Ienākuma sliekšņa, līdz kuram piemēro ar IIN neapliekamo minimumu, paaugstināšana no 1 200 uz 1 800 euro mēnesī ietekmē gandrīz **½ no visiem strādājošajiem** (apmēram 400 tūkstošus), kuru ienākumi 2021.gadā, salīdzinot ar 2020.gadu, pieaugs no **0,7%** līdz pat **3,2%** (kopā ar darba ņēmēja VSAOI likmes samazinājumu par 0,5% līdz pat **3,9%**).

Minimālo darba algu un mazāku ienākumu 2019.gadā saņēma apmēram **17%** no visiem strādājošajiem. Minimālās darba algas paaugstināšanas uz 500 euro mēnesī un veikto darbspēka nodokļu izmaiņu rezultātā, šo strādājošo ienākumi palielināsies par apmēram **14-17%**.

9

Finanšu ministrija

Solidaritātes nodokļa (SN) likmes un ieņēmumu sadalījuma maiņa

- Saistībā ar VSAOI likmes samazināšanu par 1 procentpunktu, SN likme samazinās no **25,5%** līdz **25%**
- Mainās nodokļa sadalījums, **nodrošinot lielāku solidaritātes elementu** atbilstoši SN ieviešanas mērķim:

Līdz 2020. gadam	No 2021.gada
Veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanai – 1 procentpunkts	Veselības aprūpes pakalpojumu finansēšanai – 1 procentpunkts
Valsts pensiju speciālajā budžetā, reģistrējot nodokļa maksātāja personīgajā kontā – 14 procentpunkti	Valsts pensiju speciālajā budžetā (nepersonalizēti) – 14 procentpunkti
IIN kontā Valsts kasē – 10,5 procentpunkti	IIN kontā Valsts kasē – 10 procentpunkti

10

Finanšu ministrija

Nozīmīgākie IIN grozījumi

- IIN augstākās likmes samazināšana no 31,4% līdz 31%
- Patentmaksu atcelšana, saglabājot samazinātās patentmaksas (pensionāriem un personām ar 1. un 2. grupas invaliditāti)
- VID nodrošināta IIN pārmaksas automātiskas atmaksas veikšana IIN maksātājiem;
- Informācijas sniegšanas VID pilnveide par attaisnotajiem izdevumiem, atvieglojot maksātājiem deklarācijas aizpildīšanu un IIN administrēšanu
- IIN deklarēšanas sistēmas un piemaksu/atmaksu sistēmas sakārtošana (lai novērstu nepamatotu IIN atmaksu)
- Vienveidīgas pieejas nodrošināšana IIN piemērošanā un dažādi tehniski grozījumi

1
1

Finanšu ministrija

Dažāda veida IIN atvieglojumi un ar IIN neapliekamas kompensācijas

- Ar IIN neapliekamo kompensāciju apmērs 2021.gadā, ja darba devējs kompensē darbiniekam ar attālināto darbu saistītos izdevumus – 30 € mēnesī
- Brāļa vai māsas – personu ar 1. vai 2. grupas invaliditāti – ārstniecības un izglītības izdevumu iekļaušana nodokļa maksātāja attaisnotajos izdevumos
- Pabalsta atbrīvošana no IIN trīs un vairāk bērnu dzimšanas gadījumā vienās dzemdībās
- IIN atbrīvojuma pagarinājums līdz 2023.gadam personu atlīdzībai par sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanu

1
2

Finanšu ministrija

Autoratlīdzību režīma pakāpeniska maiņa, lai nodrošinātu nodokļu sistēmas taisnīgumu

Autoratlīdzībām piemērotā nodokļu režīma maiņa **pakāpeniska**:

2021.g.1.pusgads – bez izmaiņām

2021.g.2.pusgads:

- Ja autoratlīdzību izmaksā kolektīvā pārvaldījuma organizācija, IIN ietur izmaksas vietā (IIN 20%), piemērojot nosacīto izdevumu normu 25% vai 50% no ieņēmumiem (atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida). VSAOI nepiemēro
- Ja cits autoratlīdzības izmaksātājs:

Reģistrēta saimnieciskā darbība (SD)	Nav reģistrēta saimnieciskā darbība (SD)
IIN vispārējā režīmā (20%, 23%, 31%), izvēle - atskaitīt nosacīto izdevumu normu 25% vai 50% (atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida) vai faktiskos izdevumus	Piemēro IIN pārejas perioda īpašo režīmu: <ul style="list-style-type: none"> - 25% likme ieņēmumiem līdz 25000€ (40% - pārsniegumam) - Nosacīto izdevumu normu nepiemēro - Ietur izmaksas vietā - Nodokļa ieņēmumi: VSAOI 80%, IIN 20%
MUN 25% (40%), (nosacīto izdevumu normu nepiemēro); MUN ieņēmumu sadalījums: VSAOI 80%, IIN 20% No 01.01.2022.	

Reģistrēta saimnieciskā darbība	Nav reģistrēta saimnieciskā darbība
IIN vispārējā režīmā (20%, 23%, 31%), izvēle - var atskaitīt nosacīto izdevumu normu 25% vai 50% (atkarībā no autora darba vai izpildījuma veida) vai faktiskos izdevumus	Tiks ieturēts IIN (23%*) un VSAOI (34,09%) kā no algota darba ienākuma. * IIN rezumējošā kārtībā 20%, 23%, 31%
MUN 25% (40%), (nosacīto izdevumu normu nepiemēro), var izmantot SD ieņēmumu kontu (nav deklarācijas, nav grāmatvedība); MUN ieņēmumu sadalījums: VSAOI 80%, IIN 20%	

13

Finanšu ministrija

Mikrouzņēmumu nodokļa (MUN) režīma reorganizācija un patentmaksātāju režīma ierobežošana, lai nodrošinātu nodokļu sistēmas taisnīgumu

	2020.gads	2021.gads
Uzņēmējdarbības forma	SD veicējs, IK, IU, ZZvS, SIA	SD veicējs, IK, IU, ZZvS, SIA
Apgrozījums	Līdz 40 000 eiro	Nedrīkst būt PVN maksātājs
Darbinieki/īpašnieki	Līdz 5	1 - īpašnieks
Likme	15% līdz 40 000 eiro 20% pārsniegumam	25% līdz 25 000 eiro 40% pārsniegumam
Algas ierobežojums	720 eiro mēnesī	nav
MUN sadalījums	80% VSAOI 20% IIN/UIIN u.c.	80% VSAOI 20% IIN
Pārejas normas	<ul style="list-style-type: none"> - Jau reģistrētie MUN maksātāji līdz 30.06.2021. drīkst nodarbināt esošos MU darbiniekus, no 01.07.2021. par darbiniekiem IIN un VSAOI vispārējā režīmā - Jau reģistrētās SIA drīkst darboties līdz 31.12.2021. 	

Patentmaksātāju nodokļu režīms:

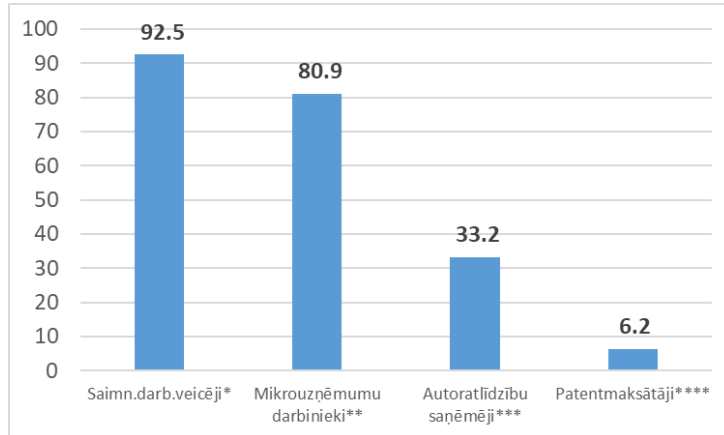
- tiek izbeigts ar 2021.gadu, jo tiek ieviests minimālā VSAOI
- īpašajām grupām -pensionāriem un invalīdiem - tiek saglabāts ar apgrozījumu līdz 3000 € gadā

14

Finanšu ministrija

Alternatīvajos režīmos nodarbināto skaits tūkst. 2019.gadā

*dati no iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarāciju D3 pielikuma

**dati no mikrouzņēmumu nodokļa deklarācijām

***dati no darba devēju ziņojumiem

****dati no iesniegumiem par patentmaksām

1
5

Finanšu ministrija

VSAOI galvenās izmaiņas 2021.gadā

	2020	2021
VSAOI vispārējā likme	35,09%	34,09%
t.sk. darba devējam	24,09%	23,59%
darba ņēmējam	11,09%	10,50%
Mīnīmālā alga (EUR mēnesī)	430	500
Mīnīmālās VSAOI	nav	ir no 01.07.2021.
VSAOI likmes un bāzes izmaiņas pašnodarbinātajiem:	0/5%/32,15%/5%	10%/32,15%/10%
S/D ienākums zem mīnīmālās algas	0/5% no faktiskā ienākuma	10% no faktiskā ienākuma vai no mīnīmālā VSAOI objekta
S/D ienākums virs mīnīmālās algas	32,15% /5%	32,15% /10%

1
6

Finanšu ministrija

VSAOI galvenās izmaiņas no 2021.gada 1.jūlija

1. Minimālais VSAOI neradīs problēmas, ja personas ienākumi, kuriem piemēro VSAOI, ceturksnī summēti vidēji katru mēnesi pārsniedz minimālas algas apmēru.
2. Par katru personu visas veiktās VSAOI tiek summētas (ceturksnī), pirms minimālo VSAOI piemērošanas.
3. Ja persona ir darba (līguma) attiecībās, tad darba devējs(i) primāri nodrošina minimālo VSAOI par darbinieku, ja personas ienākumi ir zem minimālās algas.
4. Ja personai vienlaicīgi ir vairāki darba devēji, un par personu deklarētais VSAOI objekts vidēji mēnesī nesasniedz minimālo algu, tad piemaksājamo VSAOI apmēru piemēro proporcionāli uz visiem darba devējiem. VSAOI veic proporcionāli:
 - deklarētajam VSAOI objektam
 - kalendāra dienām, kurās persona ir darba ņēmēja.
5. Pašnodarbinātajam (arī MUN un autoratlīdzības saņēmējam) minimālā VSAOI veikšana būs pašas personas pienākums, ja tam paralēli nebūs darba attiecības.
6. Likumā «Par valsts sociālo apdrošināšanu» ir:
 - paredzētas personu kategorijas, uz kurām minimālā VSAOI neattieksies
 - paredzēts mehānisms, kad pašnodarbinātā persona, gūstot ienākumus zem minimālās algas, var nemaksāt minimālo VSAOI

1

7

Finanšu ministrija

AN likmju izmaiņas, lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti un vienādotu AN slogu līdzvērtīgiem produktu veidiem

- Pakāpeniski paaugstināt minimālo AN likmi cigaretēm par **5,8%** 2021., 2022. un 2023.gadā (~ cenas pieaugums uz 1 paciņu 2021. – 0,16 euro, 2021. – 0,17 euro un 2023. – 0,18 euro);
- Pakāpeniski paaugstināt AN likmi e-šķidrumam un ar AN aplikt e-šķidruma sagatavošanas sastāvdaļas (propilenglikols, aromatizatori, augu izcelsmes glicerīns), lai tā veidotu 2021.gadā **0,12 euro** par vienu mililitru šķidruma, 2022.gadā **0,16 euro** par vienu mililitru šķidruma un 2023.gadā **0,20 euro** par vienu mililitru šķidruma;
- Paaugstināt AN likmes cigāriem un cigarillam par **10%**, kā arī smēķējamai tabakai un tabakas lapām par **7%** 2021., 2022. un 2023.gadā;
- Pakāpeniski paaugstināt AN likmi karsējamai tabakai, lai tā veidotu:
 - **40,2%** (0,98 euro) no AN minimālā līmeņa cigaretēm 2021.gadā;
 - **49,2%** (1,26 euro) no AN minimālā līmeņa cigaretēm 2022.gadā;
 - **48,9%** (1,33 euro) no AN minimālā līmeņa cigaretēm 2023.gadā.
- Paredzēt pakāpenisku AN likmes piemērošanu tabakas aizstājējproduktiem:
 - **80 euro** par 1000 gramiem produkta 2021.gadā,
 - **100 euro** par 1000 gramiem produkta 2022.gadā,
 - **120 euro** par 1000 gramiem produkta 2023.gadā.
- Terminēti līdz 2025.gada 31.decembrim samazināt AN likmi (1,91 euro par MWh) dabasgāzei, kuru izmanto par degvielu.

1

8

Transportlīdzekļa ekspluatācijas nodokļa (TEN) izmaiņas

Finanšu ministrija

- Izdalīt atsevišķi TEN likmes tiem transportlīdzekļiem, kuriem CO₂ izmeši ir noteikti atbilstoši jaunajai pasaulē saskaņotajai vieglo transportlīdzekļu testēšanas procedūrai (WLTP*) un kurus pirmo reizi reģistrēs sākot ar 2021.gadu.
- Pielūgt TEN likmju aprēķināšanu:
 - noapaļotas TEN likmes motocikliem, tricikliem, kvadracikliem, vienass piekabēm un puspiekabēm;
 - kravas transportlīdzekļiem, kas pirmo reizi reģistrēti no 2012.gada un ar pilnu masu līdz 3,5 t (kategorija N1), TEN likmes piemēros pēc vieglo transportlīdzekļu TEN piemērošanas principa;
 - kravas transportlīdzekļiem ar pilnu masu no 3,5 t līdz 12 t TEN likmes piemēros, ņemot vērā EURO izmešu līmeni;
 - kravas transportlīdzekļiem ar pilnu masu virs 12 t un seglu vilcējiem TEN likmes piemēros, ņemot vērā EURO izmešu līmeni un asu skaitu;
 - noapaļotas TEN likmes divas, trīspasū un vairāk asu piekabēm un puspiekabēm, saglabājot TEN piemērošanu pēc velkošā automobiļa un piekabes pilnas masas un seglu vilcējiem pēc pašmasas un puspiekabes pilnas masas, ņemot vērā arī asu skaitu un dzenoša tilta atsperojuma veidu;
 - autobusiem TEN likmes piemēros atbilstoši tā pilnai masai vai pilnai masai un EURO izmešu līmenim.
- Mainīt ārvalstīs reģistrēta transportlīdzekļa TEN maksāšanu un nodokļa likmes pielīdzināt Latvijā reģistrēta transportlīdzekļa noteiktajām TEN likmēm.

* Pasaulē saskaņotā vieglo transportlīdzekļu testēšanas procedūra (Worldwide Harmonised Light Vehicle Test Procedure WLTP), spēkā no 2018.gada 1.septembra

1
9

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis

Finanšu ministrija

- Indeksēt uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmes par **7%**, ņemot vērā inflācijas pieauguma tempu no 2017.gada;

Uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodokļa likmes, EUR		
	līdz 2020.gadam	no 2021.gada
līdz 2000 cm ³	29	31
no 2001 cm ³ līdz 2500 cm ³	46	49
no 2501 cm ³ līdz 3000 cm ³	62	66
vairāk par 3000 cm ³	62	82

Transportlīdzekļiem, kuri reģistrēti pirms 2005.gada nodokļa likme mainās no 46 eiro uz 49 eiro.

- Noteikt jaunu nodokļa likmi – **82** eiro mēnesī - transportlīdzekļiem, kuru motora tilpums pārsniedz 3000 m³.

2
0

Pievienotās vērtības nodokļa (PVN) izmaiņas (I)

- Plānots saglabāt līdz **2023.gada 31.decembrim** PVN samazināto likmi **5%** apmērā svaigiem augļiem, ogām un dārzeņiem, vienlaikus nosakot sasniedzamos rezultātīvos rādītājus, lai veicinātu augļkopības un dārzeņkopības nozaru attīstību, mazinātu ēnu ekonomiku, palielinātu legālajā tirgū darbojošos komersantu konkurētspēju, kā arī veicinātu svaigu augļu, ogu un dārzeņu patēriņu.
- Plānots no **2021.gada 1.janvāri** turpināt veikt regulāru PVN pārmaksas atmaksu, saglabājot Covid-19 izraisītās krīzes laikā noteikto **30 dienu** termiņu PVN pārmaksas izvērtēšanai un atmaksai, tādējādi atbalstot nodokļu maksātājus.

2
1

PVN izmaiņas (II)

- Ar **2021.gada 1.jūliju** stājas spēkā jaunais regulējums, ar kuru pilnībā tiks ieviestas Eiropas Savienības direktīvas attiecībā uz PVN regulējumu **e-komercijas jomā**

Mērķis:

godīgas konkurences vides nodrošināšana ES līmenī visiem uzņēmējiem neatkarīgi no to reģistrācijas valsts

Kā to sasniegt:

- ✓ paplašināt spēkā esošo īpašu PVN režīmu piemērošanas tvērumu un subjektu loku
- ✓ ieviest jaunus īpašus PVN režīmus preču sūtījumiem no trešajām valstīm
- ✓ ieviest vienkāršošanas pasākumus PVN deklarēšanai par preču sūtījumiem no trešajām valstīm

2
2

Finanšu ministrija

Paldies par uzmanību!

